

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
REUS 1.450 al mes
Fora... 4.60 francs
Extranger... 9"

Número solt 5 cèntims
— Anunci segons tarifa —

ANY VIII.

REUS, dimarts 8 de Juliol de 1913

Núm. 157

GRAN HOTEL DE IONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSES HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DÚTXA

*****
AGUSTÍ CASANOVAS

Coixes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 23

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmeritat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banyos.

Continua l'Historia d'Espanya

Davant tinc l'estatística de la emigració espanyola; milers i milers d'homes abandonaren l'any passat i els precedents segueixen abanlonant en endavant la "mare patria". S'escampen per l'Amèrica, famèlics, buscant l'oblit de la miseria, que sempre, des de que tingueren us de raó, els acompanyava arru. NO saben on van, sois saben que fugen, lluny, molt lluny; estan tips de passar-se hores i hores de cap a la terra; de fer cullites irrisores; de pagar tributs; de ser esclaus dels usurers, de votar pel cacic; farts d'esperar un demà que mai arriba, un demà que's prediquen fa vint, fa cinquanta anys, els que's titulen defensors dels humils, dels paries. Ella, la terra, la sempre generosa, l'eterna mare dels humans, també se'n riu un xic; potser també ella se revolta, assedegada, i com a protesta se mostra xorca, dura, ardent i seca, a la mà del llaurador.

I aborrits, cansats, llençen un jor l'eina i creuant els braços, mirant a l'horitzó, entreveuen un pais llunyà, generós i ferèstec: terra de promissió que torna cent per hu.

Veuen l'acabament del patir; la miseria fugirà d'aprop seu i demà, els fills d'ells, fets homes, tindràn cabals i seràn lliures.

Amb aquestes il·lusions s'embarquen, semblant-los que comencen nova vida i pocs, ben pocs, tenen els ulls fixos cap a Espanya quan les seves costes s'esfumen cap a l'horitzó envallades per la boirina.

Els uns miren enllà, cap a la patria nova on demà trobaran lo que se'n nega a la patria vella.

Un cop a Amèrica, els anirà bé o malament, mes el cas és que fugen.

S'han fet llavis patriòtiques per a restringir, per a évitar l'emigració.

No està del tot malament; és com si un arcalde un dia, tip de

pobres, fixés un edicte prohibint-los.

Està bé la llei, si voleu, mes i el dret a viure? Què s'ha fet per a que's braços restin a Espanya?

I per altra banda, una llei ens obliga a emigrar, mes no a un país de treball on demà poguem enaltir i ajudar a la patria, sinó a un rossar, a un rossar immens, inacabable, que sempre demana més carn!

I ja fa anys que dura; i els que durarà!

Lo bo i millor del jovent, abandona els tallers, els camps, les fàbriques; s'embarca indiferent, mal instruït, mal equipat; "fins els serveis sanitaris, això que en tots els exèrcits de totes les nacions és lo primordial, nosaltres ho tenim abandonat"; ho diu un periòdic que no és pas cospitos de revolucionarisme, "La Correspondencia Militar". Quan lo del "Concha", els navilis aptes per a socorre'l, no pogueren, perque no tenien carbó a les carboneres. i els aparells de telegrafia no funcionaven. Sempre l'ombra de Santiago i Cavite, sempre l'imprevisió, el desacert, el tant se m'endona.

Ara, a Madrid, no'ls preocupa pas el Marroc, ni les contingències que demà pugui portar aquesta companya. Ara lo que interessa, després dels toros, és el manifest dels dissidents.

La guerra del Marroc, ni tant sisquera els impresiona; és endèmica, se deuen dir, i cap d'ells se sent metge prou savi per a combatre-la.

De Cuba ens en tragueren a cosses; de Filipines a empentes; jo crec que del Marroc ens en arribaran també a treure si continuem tallant caps de moros i no tenim ni l'energia de suprimir

semblant barbarie; és la política nefasta i brutal que hem seguit sempre a les colonies; política de odis i de terror.

A Amèrica ha sigut necessari

que passessin quasi cent anys per a que s'esborrés un xic el record de les nostres gestes. A Cuba és massa recent per a que ningú ho hagi oblidat. A Filipines els tagals en venjança de toutes les ignominies de la nostra dominació, feren fins rodar la ciutat als nostres soldats presoners.

Mes tot això no'ns diu res; no ens ha servit de res.

Si'n tornaven Cuba i Filipines, i l'Amèrica del Sud i Nueva España, tornariem an els mateixos procediments i finalment cent governants que repetirien la frase tristement històrica den Cánovas: "el último hombre y la última persona".

Encara trobariem a milions els qui creuen que la política de "pa. lo y tente teso" és l'única.

L'exèrcit mal administrat, la marina desorientada per la falta de consignació i de personal suficient per a complir les places més imprescindibles; així tot des de fa quatre o cinc anys, que no és ahir; seguint, al Marroc, és a dir, no seguint, política de cap mena, ens sorprenen els fets últims, mes d'una manera tant... especial que un no pot menys de preguntar-se: quina moixiganga se representa aquí?

Un patrioter, un d'aquests que creuen tot quant els diu l'"Imparcial," me deia en defensa de la campanya actual: tots els homes que valen, tots els homes de talent, estan conformes en que s'ha de continuar la campanya, ja que existeixen en el subsol del Marroc, riqueses immenses que poden ésser la salvació. Però se'nys, es possible que això es dugui de bona fé?

I les riqueses que tenim a casa?

Uns quants doctors Maestre, han inflat una altra volta els caps dels "hidalgos".

Perque vos, doctor Maestre, patriota més que'l primer, no organitzeu una companyia de voluntaris, d'homes de fé com vos, que creuen encara amb l'herència del molt remenant testament d'Isabel la Católica, per a anar

alla baix a assolir jorns de glòria?

F. REUS PUJOL.

En la Cambra de Comerç

En les darreres sessions celebrades per la Cambra de Comerç d'aquesta ciutat, baix la presidència de don Josep Monserrat, s'ha procedit a la provisió reglamentaria de la vagant d'un de sos de la senyora vídua de Josep Totsaus, que figura en la categoria primera del grup primer d'electors, a que aquella perteneixia.

Se donà compte de la intervenció dels representants d'aquesta Cambra en la Assemblea d'aquests organismes que se celebrà darrerament a Madrid, i de les conclusions aprovades en la mateixa, havent merescut especial i just reconeixement la tasca dels primers i veient-se amb agrado la orientació eminentment pràctica que desprén dels segons, quina implantació haurà de trascendir molt pròsperament en els interessos comercials i la economia nacionals.

A requeriment de la Direcció general de Comerç, s'acordà proposar als senyors don Bartomeu Amengual i don Josep Maria González, secretaris respectivament de les Cambres de Comerç de Barcelona i Madrid, per a que representin a les de la ciutat en la Missió oficial que Espanya enviarà al X Congrés Internacional d'Ensenyança Mercantil que ha de celebrar-se properament a Budapest.

A igual instància, s'acordà invitar als productors i exportadors d'aquesta regió a que aportin tots quants dades i antecedents poguin, a son judici, esser d'utilitat i deguin tenir-se en compte en les possibles futures negociacions de un Tractat de comerç amb França, concretant d'aquesta manera les aspiracions del comerç i de l'indústria per a, en son dia, afavorir les.

També, i per al compliment de lo interessat per la propia Direcció, se decidí obrir informació, a la qual hi pugui concorrer tots els industrials interessats sobre els següents importants extremes:

1 Relació de les industries més importants que existéixen en aquesta regió, així com de les que, tenint present

les condicions peculiares de la mateixa, poguessin establir-se.

2 Estat pròsper o advers de cada una de dites industries, indicant sa importància i proposant els medis que's creuin més adequats per a que alcancin el major grau de prosperitat, i indicant la forma en que l'Estat pugui realitzar

sa protecció o intervenció per a conseguir-ho.

Se resolgué apoiar a la sollicitud de la Cambra Espanyola de Comerç a Méjico, en demanda de la implantació del Conveni de paquets postals, del giro postal i del franqueig redut de la correspondència entre Espanya i aquell país; i que quedessin davant la taixa les exposicions de les Cambres de Valladolid i Saragoça sobre media amb que conjurar la crisi sacerera, en vista de que existeix un projecte de llei inspirat en semblant sentit.

Estant pròxima l'època de la recol·lecció de les cullites d'ametlles i avellanes tràfic i els perjudicis experimentats en anys anteriors pel comerç d'exportació, s'acordà solicitar de la Companyia del Nort l'anument del material mòbil per a atendre degudament les necessitats del servei.

La Cambra s'enterà amb satisfacció del bon resultat de les gestions portades a cap fins a conseguir l'aprovació del projecte dels trocs tercer i quart de la carretera «De la de Lleida a Flix a Baix», que serveix una zona importantísima quina aproximació beneficiària en gran manera an aquesta ciutat.

També quedà enterada i acordà divulgar el coneixement d'una interessant circular de la Cambra Anglesa de Comerç de Barcelona, en la qual es manifesta el desig de cooperar al desenvolupament de les transaccions comercials entre Espanya i les colònies angleses d'Austràlia i Àfrica del Sud i dominis del Canadà i Nova Zelanda, a quin efecte proporcionarà quants dades i notícies desitgin les persones a quines pugui interessar.

Finalment, la Cambra s'informà de la marxa de la recaudació de l'impost que venen obligats a satisfer els seus electors, així com dels dades previs a la exacció del matix per les Societats anònimes, resolguent diferents assumptes d'ordre interior, i donant-se compte de nombroses comunicacions, entre elles una de l'Institut Nacional Agrícola, Industrial i Mercantil d'Espanya, participant la seva creació; de la Cambra de Comerç de Barcelona, sobre l'invitació a concorrer a les festes de la Gran Setmana de París; de la Comissió del Segon Congrés Espanyol de Geografia Colonial i Mercantil, invitant al mateix; de la Lliga Africanista Espanyola, recabat el concurs d'aquesta Corporació per a sumar adhesions als enllaços fins que persegueix, i altres que foren a son deute temps cumplimentades.

Notes de vulgació agrícola

Quins adobs devem preferir pera nostres terres. Veus aquí el tema que en tots els moments deuria estar en la ment de nostres pagesos. La base de la elecció se troba en primer lloc en la posició del terreno, però lo que l'agricultor ha de tenir en consideració, avans que en altra cosa, si son calcaris o no i en segon lloc en les mèries de plantes que ha de conreuar.

Els treballs que en diferents ocasions hem publicat sobre la fertilització de les terres poden haver orientat el viticultor pera que sapiga quins són els elements que de una manera especial integren la base d'una bona adobada en els conreus; i hem de partir del supost de que tot agricultor un poc il·lustrat coneix de la necessitat d'aplicar les tres classes d'adobs: superfosfat de cals o escories de alfonsforisació (fosfats); nitrat de sosa o sulfat d'amoniàc (nitrogenats), i clorur o sulfat de potassa o kainita (potassics).

Sapigut això, doncs, hem de fer-se nyalar el fet de que si els terrenys son calisos, com acostumen a ser-ho en la generalitat de nostre país, a excepció del Nord, part de Castella, part del centre (Avila i Segovia) i part del Oest (Lleó, Samora, Salamanca i Cáceres), deuriem preferir i escullir com a fertilitzants el superfosfat de calç de 18-20 o el de 16-18 per cent (de 200 a 600 kilograms per hectàrea); el sulfat de amoniàc (de 100 a 200 kilograms per hectàrea) o el nitrat de sosa (de 130 a 260 kilograms per hectàrea) i el clorur potàssic (de 65 a 150 kilograms per hectàrea). Les cantitats mínimes d'adobs deuen aplicar-se als cereals i cultius arbustius de secà i les màximes en terres d'horta i tota classe de recs.

Si son terres mancades de calç, deuen escories de desfosforisació, el nitrat de sosa o el sulfat d'amoniàc, repartits separadament, i el sulfat de potassa, a les dossis senyalades anteriorment.

Existeix indubtablement, relacionat amb les plantes, una llibertat excessiva en l'empleu de tota mena de fertilitzants; el sulfat de potassa, sembla, no obstant, actuar d'una manera forsa millor que el clorur en el conreu de la patata, vinya i canya de sucre; en la remolatxa el nitrat de sosa resulta molt millor que el sulfat amònic i en el conreu del arròs deu prescindir-se del nitrat, utilitzant el sulfat amònic baix el punt de vista d'adob nitrogenat.

Hem creuat convenient donar a conèixer aquestes normes senzilles i de fàcil comprensió, les quals poden solventar en qualsevol moment totes les consultes i resoldre aquelles contrarietats que amb tanta freqüència se presenten al pagès, al anar a adobar els seus camps.

R. DE MAS SOLANES.

Informació Local

L'Administració d'aquest periòdic posa en coneixement dels senyors anunciant, que per acord de les Administracions de tota la premsa diaria local, desd'el primer de juliol corrent, per a la publicació d'anuncis regirà la tarifa que's publica en quarta plana.

«Las Circunstancias» fent el paper de perdona vidas ens invita a guardar silenci sobre l'afacer tenebrós de les aigües, prometent-nos que deixarà de combatreus.

No sab el colell que qu'en dona ab les seves répliques; per més que comprenem el seu cansanci al tenir que escriure cada dia baix el mateix diapassó per falta d'idees propies, obligat a fer els seus articles amb la consabuda combinació de les paraules: *injurias, calumnias y difamación* que barreja cent vegades cada dia.

La responsabilitat del govern de la ciutat fa por als prohoms del possibilisme i voldrien resoldre el seu negocí imposant-nos silenci. Els que sempre ho guanyen tot de Reiòl Ordre contra la oposició de la ciutat, no saben ara com fer-ho per a consumar la gran barrabassada que coroni la seva obra nefasta, i voldrien que nosaltres callessem.

Aquesta petició de silenci que'n fa «Las Circunstancias» demostra la seva covardia característica, covardia que és filla de la seva ignorància.

Mes no sab el collèga que ara tot just comencem; doncs tot lo que hem dit sobre la qüestió de les aigües i sobre l'actuació dels possibilistes a l'Ajuntament amb motiu d'aquest afec, no és més que una petita part de lo que hem de dir encara i que tenim preparat en cartera i que anirà sortint a la llum pública.

**

La «Gaceta» d'ahir publica, rectificada, la reial ordre de la presidència del Consell, obrint una informació sobre la qüestió de les aigües de Barcelona.

Comentant el senyor Gasset la publicació de la reial ordre sobre l'abastiment d'aigües de Barcelona, ha dit que no té altre objecte que treure la qüestió a plena llum per a que els interessats exposin amb tota claretat son criteri, poquent així el Govern recallir aquells elements de judici necessaris per a resoldre amb equitat i justicia aqueix esclarçós problema.

Aquesta actitat del Govern respecte a Barcelona es la que reclama l'opinió pública de Reus per a resoldre també bròs problema de les aigües que tenim plantejat en la nostra ciutat.

L'idea d'honorar la memòria de l'il·lustre inventor de la navegació submarina, Narcís Monturiol, ha sigut ben acollida en tot Catalunya i fins en la Amèrica llatina. En la emigració, ont tants catalans guarden un culte fervorós per a la terra patria, s'ha produït un intens moviment d'opinió a favor del monument que Figueras projecta aixecar al seu gloriós país.

De Montevideo s'han enviat ja uns quants mils de pessetes; en els principals centres de Buenos Aires s'han obert suscripcions: Tacumán, Rosari, Córdoba, Havana i Santiago de Cuba també n'obrirán com en la gran capital Argentina.

L'Ajuntament de Barcelona, segons se diu, està disposat a apoiar eficaçment el projectat monument.

Igual sembla que ho faran les Diputacions catalanes.

Botiga i pis per a llogar i estanteria de la botiga per a vendre. — Carrer Major, 15, Sabateria GRAS, ont informaran.

La reunió de la Diputació provincial que varem anunciar havia de tindre lloc ahir, no s'efectuarà fins demà dimecres.

També serà fàcil que's reueixi la Comissió provincial.

S'ha disposat per la Direcció general de primera ensenyança que's publiquin els escalafons del professorat numerari de les Escoles Normals, tancats en 31 de desembre de 1912.

S'ha vist en l'Audiència de Tarragona una causa per contrabànd contra un veí d'aquesta ciutat, en quin terme hi fou trobat amagat un sac de tabac. L'advocat de l'Estat demanà que

s'imposés al processat la multa de 278 pessetes.

La defensa ha sostingut que'l processat no es autor del delicto que se li imputa.

La premsa militar de Madrid ha censurat a estudiar la nova llei de reclutament, en lo referent als reclutes de quota, i indica la conveniència de introduir alguna modificació en lo sentit de que ja que dits individus satisferen una cantitat per a eximir-se de les modesties del servei, ja que se'ls crida per a anar a la guerra, lo natural es que se'ls hi retornin les cantitats que entregaren.

Ha sigut presentada en lo Govern civil de la província una instància del representant de «La Canadiense», sollicitant autorització per a establir una xarxa elèctrica a Calafell i Ametlla.

Gel cristallí VICTORIA

De venda en els principals colmats i tendes d'ultramari. Dipòsit permanent per a la venda al detall **BAR ESQUELLA**

Plaça de Prim (entrada pel carrer de Sant Llorenç)

A Tarragona ha sigut autorisada pel capità general la constitució del somatent, ab la denominació de «Les aigües de Tarragona».

La comissió organitzadora se proposa que revesteixi solemnitat l'acte de la inauguració.

Abans d'ahir van efectuar una excursió a la ermita del Remey les ambulàncies de la Creu Roja de Tarragona, Reus, Valls i Montblanch, reunint-se en Alcover.

Han acabat les proves del campionat de la Copa de Madrid en les lluites grecoromanes.

Ha sigut proclamat campió el navarro Ochoa, que vencé en 18 minuts al rus Mikallovitch, i quedant en segon lloc l'austriac Rolland.

A Ochoa li fou entregat, al acabar, la Copa del campionat.

La reunió que havia de celebrar ahir a Tarragona la Junta Provincial de Reformes Socials no pogué efectuar-se per manca de nombre suficient de senyors delegats.

En l'express d'abans d'ahir diumenge al matí va passar per aquesta ciutat en direcció a Barcelona, el ministre d'Instrucció pública don Joaquim Ruiz Giménez, ont anà exclusivament per a presidir la sessió de clausura de l'Assemblea de doctors i llicenciat en Ciències i Filosofia i Lletres.

Per avui estan convocats al Palau de la generalitat de Catalunya (Barcelona) els diputats provincials que componen la nova ponència de les Mancomunitats.

S'atribueix molta importància a aquesta reunió.

ESPUMOL BRAGULAT

Es el millor refresc: 14 rals kilo. — De venda en els bars, cafès i establiments de begudes. — Dipositari en aquesta: H. MARINÉ, plaça de Prim, drogueria. Hi ha frases de 10, 20 i 40 preses.

Segons diuen de Barcelona, regna fondo disgust entre els radicals de bona

fé que segueixen les aspiracions den Lerroux, per haver aquest desautoritzat la campanya contra la guerra del Marroc.

Pero quan s'emanciperà aquella bona gent de la tutela ominosa d'un polític que va de dret al seu negoci explotant el seu ascendència en les masses en profit de la monarquia?

Sembla mentida que no tinguin un moment de lucides.

En el sorteig mensual d'un llibre, que la Juventut Nacionalista Republicana celebrà avans d'ahir, fou favoreurat el company Artemi Sane Blay.

L'obra sortejada es «La Nacionalitat Catalana», den Prat de la Riba.

Ans d'ahir, diumenge, tingué lloc a Falset l'anunciada «Diada Regionalista».

Consistí en un àpat d'uns 150 comensals presidits per en Cambó i un miting en el qual parlaren entre altres, els regionalistes de Reus: senyors Magrinyà, Rosselló i Bandús, finint amb un discurs del «leader» dels regionalistes qui parlà de les Mancomunitats i de la necessitat d'adoptar enèrgiques actituds per a que sigui ben prompte llei aital projecte.

Hi hagué molt d'entusiasme, deixant-se sentir molts aplaudiments.

El «Quartet Beethoven» ens prega que fem públic que per a assistir al concert que donerà en el Centre de Lectura el proper divendres, 11 del corrent, se faciliten invitacions en la consegeria de la eementada entitat.

Ja feia temps que la premsa no havia tingut de ocupar-se de la circulació de moneda falsa.

Aquests dies corre pels periòdics la notícia de que circulen duros falso amb el bust de Alfons XIII de l'any 1878.

La falsificació està molt ben feta i no hi ha dificultat de distingir-los.

L'inspector provincial d'Higiene pugnava senyor Martí, ha audit a la Direcció general d'Agricultura, demandant autorització per a vacunar el bestiar de llana de Tortosa, on ha aparegut el carbuncle, segons recordaran nostres lectors.

Les noves obligacions del Tresor del 4 per 100 d'interès s'emirà per 170 milions de pessetes.

Hi començat ja les operacions pel Banc d'Espanya.

ANUNCIO

Al públic en general i en particular a tots els metal·lúrgics, propietaris, mestres d'obres i paletes.

La raó social abixa expressada, posa a sa disposició el seu nou taller en el ram de fundició de ferro, situat en el carrer del Doctor Robert (cantonada al de Sant Miquel), en quin s'ofereixen els seus serveis en tot lo referent a aquest ram.

Gran assortit de cuines econòmiques perfeccionades, de totes classes i mides, així com peces soltes de totes classes, a preus somament reduts.

Reus 1 jany 1913.

Roig Climent i Gual.

SECCIO OFICIAL

Centre de Lectura

ANUNCIO

Aquesta Junta Directiva en sessió de avui ha acordat prorrogar fins el dia 15 del corrent l'admissió de socis sense pagar els drets d'entrada.

Reus 4 de juliol de 1913.—P. A. de la J. D.—El secretari de torn, Joan Fatta.

Secció de Literatura i Idiomes

Havent-se constituit en aquesta Secció una «Comissió de Teatre» i desitjant aquesta organitzar una «Secció de Drama», se complan en convidar als senyors socis seccionats i no seccionats que vulguin ingressar-hi per a que se serveixin allistar-se a Conselleria individual.

L' hora senyalada per a l'allistament es de 10 a 11 de la nit, començant des de la setmana fins al 15 del proper mes de juliol.

Aquesta comissió te'l gust de fer ho públic per als efectes convenientes.

Reus 15 de jany 1913.—La Comissió,

ANUNCIO

Ferrocarril Econòmic de Reus a Salou (Companyia Reusense de Tramvies)

Se participa als senyors tenedors de accions serie B., que des del dia 1 al 8 inclusiu del pròxim juliol, de les 17 a les 19, en les oficines de la Companyia (Estació del Camí de Salou), se procedirà al pago del cupó corresponent a l'últim exercici; i transcorregut dit plaç, se pagará tots els dividends de les 17 a les 18.

Reus 21 de jany de 1913.—L'administrador, Miquel Perpiñà.

ESPECTACLES

TEATRO CIRCO

Selectes sessions de cine per a demà. Programa compost tot d'estrenes.

SALA KRUS

Escaldides sessions de cinematografia, tots els dijous, dissabtes i dies festius.

KUNSAAL DE REUS

Grans sessions de cine per a demà. Dijous, presentació d'una magnifica.

Preus i hores de costum.

Moviment del Port de Tarragona

DIA 7 DE JULIOL DE 1913

dates facilitades per l'Agència de don E. Fábregas

Entrades

Vapor «Gravina» d'Hamburg y escales, consignat als senyors Mac Andrews i Companyia, ab carga general.

Goleta «Senator Dantaiger» de Cittavecchia, consignada a don L. G. Agustini, ab dogues.

Sortides

Vapor «Gravina», per a Londres i escales, ab carga general.

Berg. gol. «Espero», per a Liorna, ab lastre.

Anuncie de sortides de valxells

Dia 8.—«Manuela Pla» per a Cetze; consignatari Mariné.

</

Informació comercial diaria per a FOMENT

Prensa corrente del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19'50 ptes., los 55 kilos.
horta a 18'50 » » »
Comarca a 17'50 » » »
Ordi.—Aragó a 17'50 » » » quartera.
Estranger a 10'75 » » »
Comarca a 11'50 » » »
Moresch.—Aragó a 17'50 » » »
Comarca a 17'50 » » »
Estranger a 19'50 » los 100 kilos.
Faves.—Comarca a 15' » » quartera.
Favones.—Comarca a 17' » » »
Andalusia a 17' » » »
Estranger a 20' » los 100 kilos.
Burdanyes.—Comarca a 16' » » »
Fesols.—Comarca a 17' » » »
Urgel, a 17' » » »
Garrofers a 28 rals quinta.
Situació del mercat. Sostingut.

Farines y despulls

Farina de 1. a 44' ptes sach de 100 kilos
redoma a 42 id. id.
2. R. a 37' id. id.
2. B. a 31' id. id.

Farineta a 19' ptes. lo sach de 70 kilos.

Tercerilla a 13' id. lo sach de 60 id.

Trits a 27 rals lo sach.

Segs a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Fermeza en segs i farineta.

Ametilles

Mollar en crosta a 63' ptes. sac 50 Kgs.
Esperansa 1. en gra a 135' » qq. 41.600
2. » a 132'50 » » »
Comú del pais » a 130' » » »
d'Aragó » a 130' » » »
Llarguetxa » a 135' » » »
Planeta » a 17' » » »
Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbella a 52' ptes. sac 58'4 kilos.
Propietari negreta a 49'50
embarc a 46' » » »
En gra 1. a 79' » quintà 41'600
Id. 2. a 78' » » »
Situació del mercat. Encalmat.

Espirits

Destilats a vapor de 95 a 96 graus a 130 pts.
Id. de 94 a 95 » a »
Rectificat de 96 a 97 » 13'0
Denaturalisat de 88 a 90 » 2
Situació del mercat. Encalmat.

Vins

Negre superior de 6'12 a 7'12 rals grau.
Id. corrent de 6 a 6'12 id.

Blanc superior de 6'12 a 7'12 id.
Id. corrent de 6'12 a 7'12 id.

Rosat de 6'12 a 7'12 id.

Mistela—Negra de 50 a 55 ptes. carga
Blanca de 48 a 52 id.

Granatxa de 50 a 55 id.

Moscatell de 60 a 65 id.

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta època, continua notant-se certa fluxitat en les cotitzacions, operant-se poc.

Olis

Fit d'Aragó de 23' a 24' ptes. cant 15 kg.

Fit d'Urgell » 22' a 23' rals corta 3'75

Fit del Camp » 23' a 23' » » »

Segona bo » 18' a 19' » » »

Classes fruixes » » a 17' » » »

De remolata vert » 90' a 95 pts. carga 115 kg.

De remolata groch » 92' a 48 » » »

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cucs valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg. los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

Pesca salada

Bacallà: Procedent de Bergen arribá el dia 17 el vapor «Próspero», descarregant pels mercats de Tarragona i Reus 140 mil kilos de Noruega, venent-se a 55 ptes., amb tendència a tornar a quedar net d'existències al mercat.
S'espera per a primers de juliol el primer vapor d'Islàndia.

A Barcelona hi han arribat alguns lots en caixes venent-se a 60 ptes. els 40 kilos.

Tunyines: Han arribat les primeres «brozas» d'aqueix salat i nova pesquera, venent-se: espinetxa i sangatxo a 58 duros bota.

Veurem si arriba algo de «Carus».

S'accentua de cada dia les bones noves de l'actual pesquera.

Sardines: Carinyos i viveiros:

Els mitjans de 25 a 28 ptes. miller. tamanyans granats » 30 a 32 » »
Ayamontes (fluixos):

3'E a 22 ptes. miller.

4'E a 24 » » »

5'E a 26 » » »

6'E a 28 » » »

Ferrocarrils

Servei que regeix des del dia 1 de Setembre de 1912

De Reus à Barcelona

Surta les 4'35 per Vilanova y arriba 8'12
» 6'54 » 8'37 (m)
» 8'40 » 13'27 (z)
» 14'13 » 17'40 (c)
» 17'16 » 20'34
» 21'32 » 23'36 (R)

De Barcelona à Reus

Surta 5'50 Arriba 9'21 (m)
» 8'25 » 10'39 (R)
» 9'23 » 12'48 (e)
» 13'5 » 16'26 (II)
» 5'41 » 19'24 (m)
» 19'50 » 22'3 (E)

De Reus à Falset y Mora

Surta 6'50 Surta 9'12 Arriba 9'58 (n)
» 10'45 » 11'25 » 11'50 (R)
» 13'18 » 14'24 » 14'58 (c)
» 16'30 » 18'57 » 19'47 (m)
» 19'46 » 21'11 » 21'48 (m)
» 22'11 » 23'16 (E)

De Mora y Falset à Reus

Surta 6'40 Surta 7'20 » 8'28 M
» 7'15 » 9'3 » 10'44 M
» 12'17 » 13'11 » 14'3 R
» 17 » 18'45 » 20'28 C
» 20'9 » 20'45 » 21'18 M

De Reus à Lleida

Surta 8'22 y arriba a las 11'22 (corren.)
» 13'35 » 20'05 (m.)
» 17'59 » 22'03 (m.)
» 20'30 » 0'22 (m.)

De Lleida à Reus

Sur 5'20 Arriba 9'46 (m.)
16'15 » 20'17 (m.)
15' » 17'58 (c.)
8'29 » 12'59 (m.)

De Reus à Tarragona

Surta 7'38 y arriba a les 8'11 (m.)
» 9'67 » 10'30 (m.)
» 12'35 » 13'07 (m.)
» 14'08 » 14'45 (m.)
» 18'08 » 18'35 (c.)

De Tarragona à Reus

Surta 7'35 Arriba 8'10 (c.)
» 9'00 » 9'35
» 12'29 » 13'16 (m.)
» 16'36 » 17'14 (m.)
» 19'25 » 20'03 (m.)

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regirà des del dia 9 de Juliol de 1913

Sortides de Reus (Arrival de Robuster)

Tren n.º 4 a les 3'50 Tren n.º 3 a les 4'35
» 20 » 5'37 » 19 » 6'20
» 24 » 6'56 » 23 » 7'40
» 6 » 8'18 » 5 » 9'07
» 2 » 10'15 » 7 » 11'15
» 32 » 12'50 » especial 14'15
» 8 » 14'50 » n.º 1 15'50
» 38 » 16'30 » 39 » 18'40
» 44 » 19'14 » 43 » 20'15

Sortides de Salou

Tren n.º 28 a les 9' Tren n.º 27 a les 10'20
» 3 » 11'03 » 29 » 12'2
» 36 » 15'55 » 33 » 15'02
» 40 » 17'53 » 35 » 16'47
» 9 » 18'05

PREUS

Bitllets ordinaria 0'75 ptes.—Bitllets d'anada i tornada 1'05.—Nois de 3 a 7 anys 0'30.

Tarifa especial núm. 4

Bitllets d'anada i tornada a 0'60 ptes.

S'expendeixen aquests bitllets des del dia 9 de juliol per als trens que surten de Reus a les 5'37 i 6'56, poguent utilitzar-se per al retorn tots els trens que surten de Salou fins les 15'50.

En els dies festius s'expediran bitllets de 60 céntims fins al tren de les 11'03 essent valedors per al regres fins al de les 16'47.

ADVERTENCIAS

El tren núm. 4 de les 3'50 surt de l'estació camí de Salou.

En els dies festius se suprimirà el tren Especial que surt de Salou a les 14'15.

El bitllet d'anada i tornada sols son valedors el mateix dia de la seva expedició i no donen dret a facturació d'equipatge.

Tots els trens de la línia de València enllacen a Salou amb el Tramvia.

Reus 7 de juny de 1913.

LINIA DE VALENCIA

Surten de Salou pera Valencia. — 9'18.—11'15.—17'07 (fins a Tortosa).—0'02.

Arriben de Valencia a Salou. — 4'19.—9'17.—14'55.—18'38.

FOMENT

se ven a Barcelona al kiosco del LICEO Rambla del Centre

El recader de Lleida

MANUEL RABASCALL, desitjant correspondeix a la bona acollida que i rebé en la seva estada a la ciutat entre Reus i Lleida i els pobles de la línia, ha determinat, per a donar més facilitats, ampliar el servei fent un doble viatge diari fins a Montblanc i estacions intermitges.

Hores de sortida a les 8'22 i 13'35.

Hores d'arribada a les 12'29 i 17'58.

Els encarregats se reben

Plaça de Prim, saló Illimplabotès, 1

Carrer Llovera (Padró) 23, 2.º REUS

Explorador d'aigües subterrànies

ANDREU POLET JUANPERE s'ofereix al públic per a senyalar les cantitats d'aigües subterrànies i les profunditats de la mateixa.

Dirigir-se a TARRAGONA, plaça de la Font, núm. 37 (Posada de Verdú); i a SELVA DEL CAMP, carrer de Roselló, núm. 3.

Per a lograr informacions en la pastisseria MULET, de la mateixa platja.

LA HIDRAULICA REUSENSE

de EMILI AULÉS

Gran fàbrica de mosaic hidràulics

Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos en grans existències de rajoles, lo que li permet poguer servir el gener en immillorables condicions de duració i permanència dels colors.

Preus sense competència. Camí de Riudoms, 3.-Reus

Llet condensada

Marca Lleo

Aquesta llet que és munyida solament de les millors vacas, és homogenitzada i esterilitzada per un procediment de tota seguretat i baix l'inspecció de les primeres autoritats científiques.

És absolutament pura i l'única que conté tota la nata, és completament lliure de gèrmens mòrbids i de fermentació, conservant el seu bon sabor en tots els climes i encara que sigui guardada indefinidament.

L'única que's recomana per als malalts i la crisi dels nens.

Se ven en les millors drogueries i establiments de comestibles.

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.º, 2.º - REUS

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessària una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'exèss de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu infam.

Es de suma conveniència que'l calç bordelès que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL

PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara pron calç i se'n hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolitá (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C. Stat. en Cmta.
SEVILLA
LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián).—Servei ràpid eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. —S'expedeix coneixement directe per Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbord al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Gette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Gette i Marsella

Juliol	3 Vapor Cabo S. Sebastián	Juliol	4 Vapor Cabo Oropesa
	" 10 " " Quejo		" 11 " " Higuér
" 17 "	" Oropesa	" 18 " " Roca	" 12 " " Nao
	" Higuér		" 25 " " San Martín
" 31 "	" Roca	Agost	" 1 " " San Martín

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 45

TARIFES PER A L'INSERCIÓ D'ANUNCIS EN AQUEST DIARI

PREUS MENSUALS

EN 1.ª PLANA	EN TERCERA PLANA				EN 4.ª PLANA
	A UNA COLUMN	A DUES COLUMNES	A TRES COLUMNES	A CINC COLUMNES	
Pagarà a 4 pessetes					Pagarà a 2 pessetes
per cada espai de 7	Fins a 3 cmms. d'altura .	2'50	3'75	5'00	7'50
De 3 a 5 " "	3'50	5'25	7'00	10'50	per cada espai de 7
per 5 cmms. Per cada etm. més . .	0'50	0'75	1'00	1'50	per 5 etms. que ocipi

Els remittits, anuncis de crònica, de secció oficial etc. etc., un número reduït d'insercions pagaran a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagaran a 10 céntims per cada inserció.

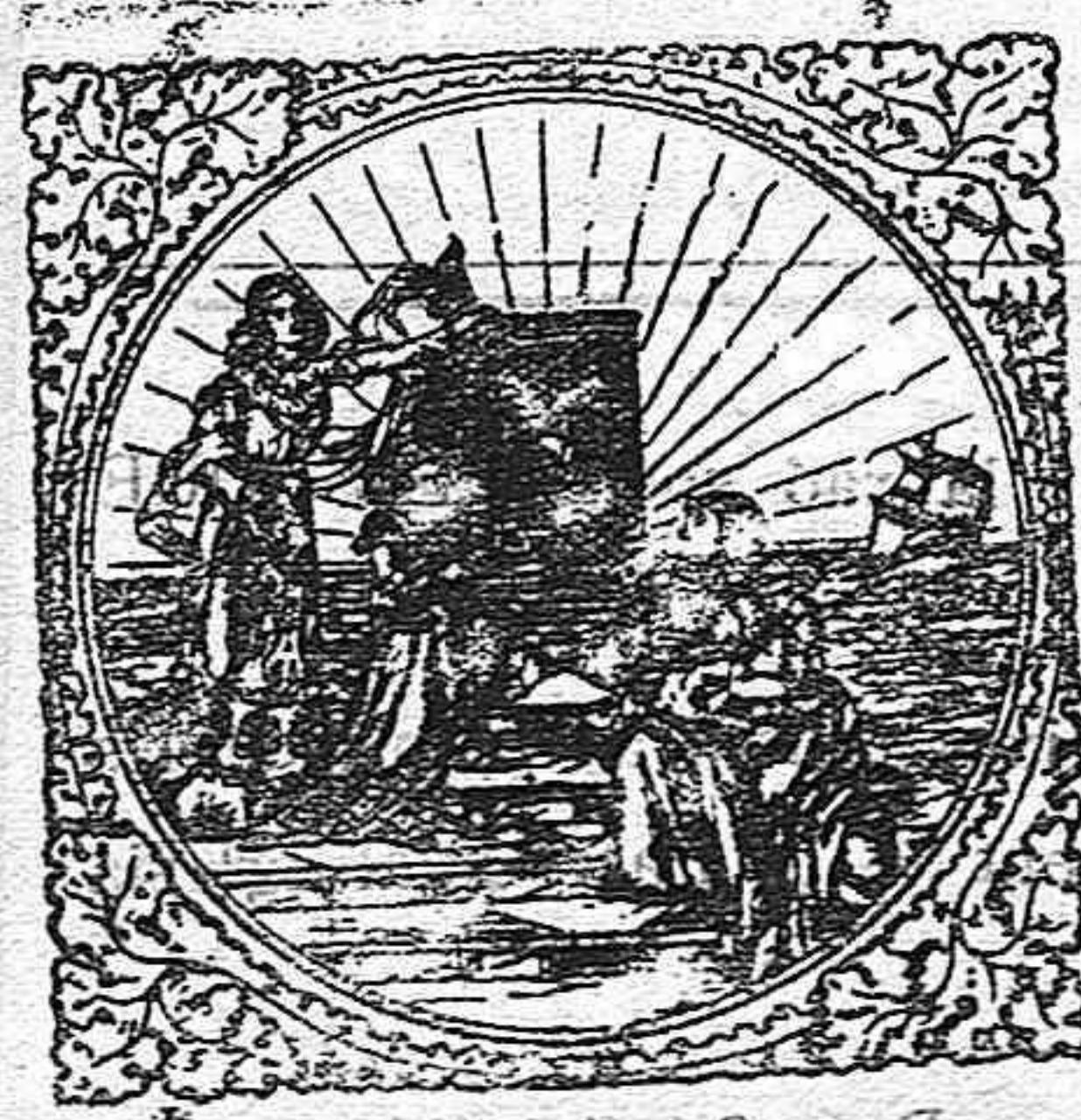
NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost de timbre a raó de 10 céntims per inserció.

DISPONIBLE

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituïda amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervinguda i fiscalitzada per l'Estat.

EL BRUCH
Domicili social: Concepció, 14.

REUS. *L'unió fa la força*

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la solsetat d'un dels dos pot causar-los la miseria. Els solicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingress una modesta cantitat per a gastos d'administració, podran assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

La correspondència al Director General don A. Busto Baldorich

Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs).